

**ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»**

КОСТИЛЄВ ОЛЕКСАНДР ІВАНОВИЧ

УДК 342.92:35.084.6

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС
ПАТРОНАТНОЇ СЛУЖБИ МІНІСТРА**

12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

**Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата
юридичних наук**

Київ – 2015

Дисертацією є рукопис

Робота виконана у Відкритому міжнародному університеті розвитку людини «Україна»

Науковий керівник

кандидат юридичних наук, професор

Сущенко Віктор Дмитрович,

Національна академія внутрішніх справ,

професор кафедри адміністративного права і процесу

Офіційні опоненти:

доктор юридичних наук, професор

Кузьменко Оксана Володимирівна,

Львівський державний університет внутрішніх справ,

професор кафедри адміністративного права та процесу;

кандидат юридичних наук, доцент

Кожура Людмила Олександрівна,

Київський національний університет імені Вадима Гетьмана,

доцент кафедри теорії та історії держави і права

Захист відбудеться «4» грудня 2015 р. о 9⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.139.01 у Відкритому міжнародному університеті розвитку людини «Україна» за адресою: 03115, м. Київ, вул. Львівська, 23

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Відкритого міжнародного університету розвитку людини “Україна” за адресою: 03115, м. Київ, вул. Львівська, 23

Автореферат розісланий «2» листопада 2015 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

С.О. Короєд

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Становлення нових поглядів на механізм публічного адміністрування в сучасній Україні вимагає концептуально відмінного від існуючих системного підходу до встановлення статусу суб'єктів, які наділені публічними державно-владними повноваженнями. Таке завдання ставиться перед державою як на внутрішньодержавному рівні – через реалізацію положень Концепції адміністративної реформи, норм Конституції України та ряду нормативно-правових актів, серед яких, зокрема, Закони України «Про Кабінет Міністрів України», «Про центральні органи виконавчої влади», так і на міжнародному рівні у зв'язку з необхідністю наближення національного законодавства до міжнародних стандартів. Такими суб'єктами є політичні діячі, під якими розуміють окремих керівників виконавчої влади (зокрема, члени уряду), які не мають статусу державних службовців, встановленого Законом України «Про державну службу», наділених владними повноваженнями по формуванню та реалізації державної політики. Номенклатурне введення зазначених посад пов'язане з необхідністю відмежування посад членів Кабінету Міністрів України від посад інших державних чиновників. Обумовлюється це важливістю розподілу політики та адміністрування в межах виконавчої гілки влади та, відповідно, нового погляду на статус члена Уряду вже не як державного службовця, а як політичного діяча. Отже, зміна статусного вектора посади члена Уряду полягає не тільки у назві, а й компетенційному наповненні самих посад урядовців.

Сьогодні політичні діячі мають достатньо широкий спектр повноважень, виконання яких потребує наявності помічників, радників тощо для забезпечення їх діяльності. Вони об'єднані у одному підрозділі Міністерства – патронатній службі міністра. В цілому, якщо характеризувати патронатні посади, то можна сказати, що вони є допоміжними стосовно того чи іншого політичного лідера. На даний час законодавець не надає поняття патронатної служби. Хоча раніше, у Довіднику типових професійно-кваліфікаційних характеристик посад державних службовців від 1999 року, патронатна служба розумілася як сукупність працівників державного органу, які самостійно приймаються на посади членами Кабінету Міністрів України згідно із штатним розписом і категорією, що відповідає посаді. Тобто у чинному українському законодавстві відсутнє законодавче закріплення визначення патронатної служби, яка фактично існує і досить активно виконує свої функції та завдання на місцях.

В той же час працівники патронатної служби є державними службовцями, тобто, основним законодавчим актом, який визначає правові засади їхньої діяльності, є Закон України «Про державну службу», хоча за характером виконуваних завдань, обмежень, пов'язаних з перебуванням в штаті, процедурою прийняття та припинення державної служби, вони суттєво відрізняються від державних службовців, а їх посади, будучи державними посадами, мають свою специфіку порівняно з посадами державних службовців, які в ході служби в державному органі у більшості здійснюють управлінські функції, виконуючи на своїх місцях прямі завдання держави. Неоднозначність та суперечність адміністративно-правового статусу патронатної служби міністра підкреслюють 73 % опитаних при інтерв'юванні державних службовців.

За таких умов виникає потреба в дослідженні поняття та сутності, виокремленні елементів адміністративно-правового статусу патронатної служби міністра, розробленні пропозицій та рекомендацій щодо вдосконалення нормативно-правової

бази, упорядкуванні повноважень, а також внесені рекомендації щодо запровадження міжнародного досвіду в досліджуваній сфері.

При підготовці дисертаційного дослідження використано праці наступних дослідників адміністративного права та процесу: В.Б. Авер'янова, С.С. Алексєєва, Д.М. Бахраха, Ю.П. Битяка, Є.В. Доніна, Р.А. Калюжного, С.В. Ківалова, Л.В. Ковалюк, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпакова, А.Т. Комзюка, О.В. Кузьменко, В.І. Курила, Д.М. Лук'янця, Р.С. Мельника, О.І. Миколенка, С.В. Тихомирова, В.К. Шкарупи та ін.

Між тим адміністративно-правовому статусу патронатної служби міністра присвячено недостатньо уваги в монографічних дослідженнях, в існуючих наукових працях ці питання досліджено лише фрагментарно. У науці адміністративного права комплексний аналіз адміністративно-правового статусу патронатної служби міністра залишається поза належної уваги.

Таким чином, недостатня розробленість на теоретичному рівні цієї проблематики, наявність правових прогалин, а також необхідність проведення комплексного правового дослідження зумовили вибір теми дисертаційного дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертацію виконано відповідно до плану науково-дослідницької роботи кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Інституту права та суспільних відносин Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» за темою «Адміністративно-правове регулювання суспільних відносин» (номер державної реєстрації 0107U008696). Дослідження спрямоване на реалізацію схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 березня 2015 р. № 227-р «Стратегії реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року» та Плану заходів щодо її реалізації, затверджених Указами Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015 «Стратегії сталого розвитку» Україна – 2020»; від 24 березня 2012 року № 212/2012 «Стратегії державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні». Тема відповідає Пріоритетним напрямкам розвитку правової науки на 2011-2015 роки, затвердженим Постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 24.09.2010 № 14, та перспективним напрямкам кандидатських та докторських дисертацій за юридичними спеціальностями, перелік яких затверджено рішенням Президії Національної академії правових наук України від 18.10.2013 № 86/11.

Мета і задачі дослідження. *Мета* роботи полягає в тому, щоб на основі комплексного підходу з урахуванням праць вітчизняних і зарубіжних вчених у галузі адміністративно-правової науки, на основі осмислення практики визначити сутність, зміст та значення адміністративно-правового статусу патронатної служби міністра, розробити й сформулювати науково обґрунтовані пропозиції щодо його удосконалення та покращання.

Для досягнення мети дисертаційної роботи були поставлені такі *задачі*:

- дослідити систему та визначити сутність міністерств в Україні;
- встановити місце патронатної служби міністра в структурі міністерства;
- з'ясувати природу, особливості патронатної служби міністра;
- розглянути сутність поняття та елементи адміністративно-правового статусу патронатної служби міністра;
- здійснити аналіз мети, завдань та функцій патронатної служби міністра;

- з'ясувати сутність компетенції та принципи діяльності патронатної служби міністра;
- проаналізувати особливості юридичної відповідальності посадовців патронатної служби міністра;
- вивчити ефективність діяльності патронатної служби міністра;
- дослідити міжнародний досвід щодо діяльності патронатних служб керівників органів виконавчої влади;
- виробити конкретні пропозиції та рекомендації щодо удосконалення адміністративно-правового статусу патронатної служби міністра.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини у сфері діяльності патронатної служби міністра.

Предмет дослідження – адміністративно-правовий статус патронатної служби міністра.

Методи дослідження. Методологічною основою дисертаційного дослідження є різні наукові методи, що використовувалися одночасно з метою забезпечення достовірності знань, вирішення поставлених цілей та задач й обґрунтованості зроблених висновків та рекомендацій, зокрема: діалектичний – задля дослідження теоретичних і нормативних положень щодо адміністративно-правового статусу патронатної служби міністра (у всіх розділах); класифікації та групування – для виокремлення класифікації функцій та принципів діяльності патронатної служби міністра (підрозділи 2.2; 2.3); історико-правовий – з метою дослідження процесу становлення міністерств (підрозділ 1.1); структурно-функціональний – для дослідження особливостей структури міністерства та патронатної служби міністра (підрозділи 1.2; 1.3); порівняльно-правовий – задля вивчення та порівняння міжнародного досвіду щодо діяльності патронатних служб керівників органів виконавчої влади (підрозділ 3.1); статистичний та документального аналізу – для аналізу та виявлення недоліків щодо адміністративно-правового регулювання адміністративно-правового статусу міністра (підрозділи 1.2; 1.3; 2.3; 3.2); моделювання – задля вироблення пропозицій стосовно удосконалення адміністративно-правового статусу патронатної служби міністра (підрозділ 3.2); соціологічний – при здійсненні анкетування державних службовців міністерств, відповідно, аналізі його результатів (підрозділи 2.4; 3.2); статистичний – з метою аналізу та узагальнення емпіричної інформації, яка стосується теми дисертаційного дослідження (підрозділи 1.1; 1.3; 2.4).

Емпіричну базу дослідження становлять: а) статистичні дані Кабінету Міністрів України за 2012-2015 рр.; б) результати соціологічного опитування державних службовців міністерств щодо особливостей діяльності патронатних служб міністра (300 осіб); в) політико-правова публіцистика, довідкові видання та статистичні матеріали.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що за своїм характером і змістом дисертація є однією з перших в Україні праць, яка присвячена комплексному та системному дослідженню питання адміністративно-правового статусу патронатної служби міністра. Конкретний внесок дисертанта в наукову розробку положень адміністративно-правового статусу патронатної служби міністра полягає в обґрунтуванні пропозицій та рекомендацій, що містять елементи наукової новизни й мають теоретичне та практичне застосування, зокрема:

вперше:

- наведено дефініції наступних понять: «адміністративно-правовий статус патронатної служби міністра», «мета патронатної служби міністра», «завдання патронатної служби міністра», «функції патронатної служби міністра», «компетенція патронатної служби міністра», «принципи діяльності патронатної служби міністра», «юридична відповідальність працівників патронатної служби міністра», «ефективність діяльності патронатної служби міністра»;

- запропоновано виокремити дев'ять періодів становлення та розвитку інституту міністерств: Боярський, Колезький, Міністерський, Урядовий, Комісарський, Післявоєнний, Застійний, Невдалих перебудов, Самостійності;

- обґрунтовано необхідність затвердження «Загального посадового регламенту службовців патронатної служби міністра» (проект якого розроблено автором та міститься у додатках до дисертації);

- сформульовано конкретні пропозиції щодо внесення змін та доповнень до деяких нормативно-правових актів, зокрема, до Законів України «Про Кабінет Міністрів України» та «Про центральні органи виконавчої влади»;

удосконалено:

- теоретичні поняття «міністерство», «система апарату міністерства», «дисциплінарна відповідальність працівника патронатної служби міністра»;

- перелік ознак міністерства як центрального органу виконавчої влади, котрий формує та реалізовує політику держави в одній чи декількох сферах;

- систему принципів діяльності патронатної служби міністра, зокрема запропоновано їх поділ на загальні та спеціальні;

дістали подальшого розвитку:

- пропозиції про те, що посади радників, помічників в штаті патронатної служби міністра повинні кваліфікуватися як політичні посади при міністрові, на них не слідувало б розповсюджувати норми закону України «Про державну службу»;

- рекомендації по удосконаленню компетенції радників міністра;

- вивчення міжнародного досвіду щодо діяльності патронатних служб керівників органів виконавчої влади та запропоновано імплементувати у національне законодавство дієві засоби щодо такої діяльності.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що викладені в дисертації висновки та пропозиції можуть бути використані та використовуються у: *нормотворчій діяльності* – під час розробки змін до законодавства про державну службу та центральні органи виконавчої влади, про правовий статус державних службовців, при вдосконаленні правового регулювання адміністративно-правового статусу радника міністра як помічника-консультанта політичного діяча, а також розробленні регламенту їх діяльності (Акт впровадження Комітету з питань правової політики та правосуддя Верховної Ради України від 17.06.2015 № 04-29/15-3135); *практичній діяльності* – при реалізації на практиці інституту державної служби, здійсненні прав державного службовця та виконання ними посадових обов'язків з метою підвищення ефективності діяльності патронатної служби міністра, дотримання регламенту службовців патронатної служби міністра тощо (Акт впровадження Міністерства соціальної політики України від 08.06.2015 № 104/0/100/147-15); *навчальному процесі та науково-дослідній діяльності* – під час викладання дисциплін "Адміністративне право України", "Державна служба", "Актуальні проблеми адміністративного права", підготовці навчально-методичних матеріалів із зазначених дисциплін, а також проведенні фундаментальних і прикладних юридичних досліджень

з питань вдосконалення адміністративно-правового статусу державних службовців органів виконавчої влади.

Апробація результатів дисертації. Підсумки розробки проблеми в цілому, окремі її аспекти, одержані узагальнення і висновки обговорювалися на засіданнях кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Відкритого міжнародного університету розвитку людини "Україна", де була виконана дисертація, а також були оприлюднені дисертантом у формі доповідей на науково-практичних конференціях та семінарах і круглих столах: "Публічна адміністрація та адміністративне право в сучасних умовах" (м. Київ, квіт. 2014 р.); "Адміністративно-правові засади протидії корупції в Україні" (м. Київ, лют. 2015 р.); "Гуманітарний та інноваційний ракурс професійної майстерності: пошуки молодих учених (м. Одеса, квіт. 2015 р.); "Актуальні проблеми держави та права України в контексті євроінтеграції" (м. Київ, трав. 2015 р.).

Публікації. Основні теоретичні висновки та практичні рекомендації, що містяться в дисертації, відображено у 9 наукових працях, чотири з яких наукові статті, які опубліковано у наукових фахових виданнях України, одна стаття – в іноземному виданні, а також чотири тези доповідей на конференціях і круглих столах.

Структура дисертації складається зі вступу, трьох розділів, що об'єднують вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел (214 найменувань) та чотирьох додатків. Повний обсяг дисертації становить 201 сторінка, із них загальний обсяг тексту – 177 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність обраної теми; вказано на її зв'язок з науковими програмами, планами, темами; визначені мета і задачі роботи, об'єкт і предмет дослідження, його методологічна основа; розкрито наукову новизну одержаних результатів, теоретичне та практичне значення роботи; наводяться відомості про апробацію та впровадження результатів дисертації, а також інформація щодо кількості публікацій.

Розділ 1 «Природа патронатної служби міністра» складається з трьох підрозділів.

У *підрозділі 1.1 «Сутність та система міністерств в Україні»* здійснено дослідження історико-правових аспектів організації системи міністерств на теренах України. Відповідно до зазначеного розвиток становлення системи міністерств можна умовно поділити на дев'ять історичних періодів: Боярський (правління державою здійснювалося Великим князем спільно з Боярською думою), Колезький (характеризується запровадженням колезької системи, яка за своєю оригінальністю не мала аналогів в інших країнах світу), Міністерський (потужною стороною була стабільність, яка принципово не змінювалася протягом ста років. Це пов'язане з тим, що, по-перше, будь-які зміни тягнули б за собою економічні затрати, а це було не вигідним для економіки; по-друге, враховувався психологічний фактор налагоджених систем, де чиновники звикли здійснювати свої функції, а підприємці виконувати свої обов'язки), Урядовий (перевагою було виокремлення та зміцнення вищого органу виконавчої влади, налагодження взаємодії між міністерствами), Комісарській (закінчився з поверненням державної системи до інституту міністерств, так як основна революційна ідеологія була вичерпана), Післявоєнний (характеризувався прагненням влади змінити військову систему державного

управління на цивільну), Застійний (не мав особливих запроваджень щодо покращання якості роботи міністерської системи, йому були притаманні коливання то збільшення, то скорочення зазначених органів, а також зміна їх назв, що не мала жодного результату), Невдалих перебудов (характеризувався спробами перебудови радянської системи і в підсумку призвело до розпаду самої держави – Радянського Союзу), Самостійності (цей період ще триває і характеризується пошуками універсальної міністерської системи, з чітко визначеною компетенцією та структурою). Відповідно автором доводиться, що загальна система міністерств на сьогодні так і не набула сталості та перебуває в пошуку універсалізації.

Дослідження сучасного стану системи міністерств дало можливість стверджувати, що міністерство – це провідний центральний орган виконавчої влади, який формує та реалізовує політику держави в певній сфері чи декількох сферах, має визначену організаційну структуру та територіальний масштаб діяльності, який поширюється на всю територію держави. Ознаками, які притаманні зазначеному суб'єкту публічного адміністрування, є: орган виконавчої влади виступає від імені держави; є самостійним елементом державного апарату, діє спеціалізовано в системі інших органів; формує та реалізовує політику держави в одній або декілька сферах; займає провідну роль серед центральних органів виконавчої влади; взаємодіє з іншими центральними органами виконавчої влади. Вони утворюють єдиний соціальний організм, головним завданням якого є забезпечення нормального функціонування суспільства, захист законних прав та інтересів особи, охорона зовнішньої безпеки та територіальної цілісності держави; утворюють зв'язки переважно постійного формалізованого (врегульованого правовими нормами) характеру; утворюють системи, в яких ряд однорідних елементів, в свою чергу, утворює відносно самостійні системи; має чітко вибудовану внутрішню структурну організацію; діяльність має виконавчо-розпорядчий, постійний, безперервний у часі характер; наділене виключною перевагою застосування владних повноважень примусового характеру; фінансується за рахунок коштів державного бюджету, є винятковим власником матеріальних ресурсів; очолює міністр – політичний діяч; штат складають державні службовці.

В підрозділі 1.2 «*Місце патронатної служби міністра в структурі міністерств*» доводиться, що міністерства утворюють систему і складаються з власних елементів – структурних підрозділів та посад, але це – елементи двох неоднакових рівнів: 1) апарату загалом (як системи органів); 2) окремого органу (як системи підрозділів і посад). У роботі детально досліджуються зазначені рівні та робиться відповідний висновок про те, що в структурі міністерства утворюється апарат міністерства. Це організаційно поєднана сукупність структурних підрозділів і посад, що забезпечують виконання покладених на міністерство завдань. Керівником апарату міністерства є заступник міністра - керівник апарату. Міністр також формує патронатну службу. Патронатна служба міністра як його особистий апарат, спрямовує свою діяльність на підготовку необхідних матеріалів для міністра, організацією його контактів з громадськістю та засобами масової інформації. Водночас, вона сьогодні виконує роль сполучної ланки між міністром та колективом службовців апарату міністерства, а також певним міністром та іншими міністрами.

Автором зазначається, що на якість публічного адміністрування міністерств впливають певні чинники. Домінуючими серед них є наступні: завдання і функції міністерства, які породжують його організаційну структуру і мету управління; виокремлення повноважень із чітким розподілом прав, обов'язків і відповідальності; їх

систематизація і структуризація; правове підґрунтя для функціонування; кадрове та інформаційне забезпечення; інше ресурсне забезпечення; форми та методи адміністрування.

В підрозділі 1.3 «*Патронатна служба міністра як об'єкт адміністративно-правового дослідження*» розкривається, що міністр, як член Кабінету Міністрів України, є посадовою особою, яка несе персональну відповідальність за стан справ у певному секторі публічного адміністрування і наділений для цього відповідними повноваженнями. Саме міністр має здійснювати роль координатора діяльності усіх інших органів виконавчої влади для реалізації урядової політики у конкретному секторі. Йому надано право пропонувати - які органи виконавчої влади необхідно створити або ліквідувати для реалізації такої політики. Він є головним розпорядником бюджетних коштів щодо інших центральних органів виконавчої влади. Міністр зосереджує свою увагу головним чином на визначенні стратегічної політики, а не на її реалізації та адмініструванні. Для забезпечення діяльності Міністра в структурі міністерства створюється спеціальний підрозділ (департамент, управління, відділ тощо), який організаційно забезпечує виконання завдань та функцій, покладених на даного суб'єкта, його консультування, забезпечує його зв'язок із посадовими особами інших органів публічної влади та засобами масової інформації, забезпечує організацію прес-конференцій, брифінгів та виступів Міністра у засобах масової інформації, за дорученням Міністра виконує функції патронатної служби. Дослідження адміністративно-правового статусу даних спеціальних підрозділів дає можливість дисертанту говорити про те, що на сьогодні не має єдиних вимог щодо назви даного підрозділу, визначення функціональних обов'язків, взаємодії з апаратом міністерства. Суперечливим також є віднесення службовців патронатних служб до державних службовців. Саме тому у роботі доводиться, що: по-перше, патронатна служба міністра забезпечує діяльність даної особи щодо виконання покладених на нього повноважень. Відповідно патронатні службовці виконують свою діяльність в межах публічної служби, отримують заробітну плату з державного бюджету, але на них, на думку автора, не повинні розповсюджуватися норми закону України «Про державну службу», а їх статус мав би регулюватися нормами закону України (який необхідно прийняти) з варіантом робочої назви «Про державних політичних діячів та державну політичну службу»; по-друге, необхідно запровадити універсальну назву підрозділу по забезпеченню діяльності Міністра «Патронатна служба Міністра», і може це бути департамент, управління, відділ, з штатним введенням посад помічника, радника, керівника прес-служби та службовців прес-служби.

Розділ 2 «Концепція адміністративно-правового статусу патронатної служби міністра» складається з трьох підрозділів.

У підрозділі 2.1 «*Поняття та елементи адміністративно-правового статусу патронатної служби міністра*» зазначається, що адміністративно-правовий статус міністра як політичного діяча визначає зміст адміністративно-правового статусу патронатної служби міністра, так як саме вона зобов'язана забезпечувати діяльність міністра, яка направлена на здійснення Програми діяльності Кабінету Міністрів України, формування та реалізацію державної політики в певній сфері, з цією метою вони звільняються певним чином від щоденних адміністративних справ та управління персоналом. Державною політикою в цьому контексті визначається діяльність (напрямок дії, бездіяльність), направлена на вирішення суспільних проблем, досягнення й реалізацію загальнодержавних цілей, розвиток суспільства, його окремих сфер. В

роботі наводиться авторське визначення адміністративно-правового статусу патронатної служби міністра, під яким розуміється комплекс взаємопов'язаних та взаємообумовлених елементів: (мета, завдання, функції, принципи діяльності, порядок утворення, реорганізації, ліквідації, компетенція (сукупність владних повноважень і підвідомчості), юридична відповідальність), спрямованих на забезпечення ефективної діяльності політичного діяча (міністра).

Звідси структура адміністративно-правового статусу патронатної служби міністра складається з наступних елементів: 1) мета, завдання, функції; 2) принципи діяльності; порядок утворення, реорганізації, ліквідації тощо; 3) компетенція (сукупність владних повноважень і підвідомчості); 4) юридична відповідальність працівників патронатної служби.

У підрозділі 2.2 «*Мета, завдання, функції патронатної служби міністра*» встановлено, що мета патронатної служби міністра визначається у сприянні в організації всебічного виконання завдань та функцій, покладених на міністра, які направлені на розвиток та процвітання соціуму, задоволення публічних інтересів, шляхом формування та реалізації державної політики в одній або декілька сферах. Завдання патронатної служби - це допомога міністрові у здійсненні його повноважень, забезпеченні його зв'язків із структурними підрозділами міністерства та органами, діяльність яких координує міністр, а також з органами державної влади, міжнародними організаціями, засобами масової інформації, громадськістю, а також виконанні інших доручень міністра. Завдання, які стоять перед патронатною службою міністра, конкретизують їхню мету та засоби її досягнення. Отже, мета і завдання патронатної служби міністра – це дві категорії, які тісно пов'язані між собою, але різні за змістом та значенням. Поряд з метою та завданнями структурного органу виконавчої влади виокремлюють його функції, вони також є складовим елементом адміністративно-правового статусу даного підрозділу. Відповідно, функції патронатної служби міністра – це система взаємопов'язаних організаційно-правових алгоритмів діяльності, що спрямовані на реалізацію завдань, які поставлені перед нею (патронатною службою). При дослідженні системи функцій діяльності патронатної служби міністра, автором пропонується розподіл їх на групи та підгрупи: а) політико-адміністративні: директивні, нормотворчі, інформаційно-аналітичні, організаційні, секретаріату, кадрові; б) економічні; в) соціальні; г) гуманітарні: міжнародні, науково-дослідні, прес-служби.

В той же час, дисертантом доводиться, що як мета, так і завдання патронатних служб міністрів в системі публічного адміністрування повинні бути типовими, так як міністри як політичні діячі, члени Кабінету Міністрів України, виконуючи політичні функції, потребують інформаційного, консультативного, експертно-аналітичного, правового та іншого забезпечення службової діяльності..

У підрозділі 2.3 «*Компетенція та принципи діяльності патронатної служби міністра*» зазначено, що повноваження, предметна й територіальна підвідомчість складають поняття «компетенція», відповідно функції є напрямками реалізації (застосування) компетенції задля досягнення поставленої перед органом мети. Функції органу влади виявляються через сукупність усіх елементів компетенції.

Автором наводиться визначення поняття компетенції патронатної служби міністра, під якою розуміється сукупність прав та обов'язків, що складають систему повноважень, направлених на забезпечення діяльності міністра (політичного діяча).

До патронатної служби міністра за посадами входять помічники, радники, начальник прес-служби тощо. Дослідження дало можливість автору надати пропозиції щодо удосконалення компетенції радників: по-перше, запропоновано встановити, що правовий статус радника – це помічник-консультант політичного діяча, на нього не повинні розповсюджуватися норми закону України «Про державну службу»; по-друге, на законодавчому рівні необхідно визначити компетенції кожного з радників за конкретними напрямками; по-третє, передбачити щорічне інформування громадськості щодо обсягу та змісту виконаної роботи та її ефективності; по-четверте, не підтримується існування позаштатних посад радників на громадських засадах, оскільки зазначені суб'єкти не несуть відповідальності за наданні міністру консультативні послуги; по-п'яте, слід запровадити особисту (персональну) юридичну відповідальність радників (наприклад, за надання недостовірної або помилкової інформації в засобах масової інформації стосовно роботи міністра та Міністерства).

Дослідження сутності поняття принципів та принципів діяльності патронатної служби дало можливість дисертанту навести власну дефініцію принципів діяльності патронатної служби міністра. У роботі здійснено аналіз загальних принципів діяльності патронатної служби міністра, та виокремлено і проаналізовано спеціальні принципи діяльності патронатної служби міністра.

У підрозділі 2.4 «Юридична відповідальність патронатної служби міністра» доведено, що юридична відповідальність працівників патронатної служби міністра - це нормативна, гарантована та забезпечена державним переконанням або примусом міра реагування держави на дотримання та виконання норм права працівниками патронатної служби Міністра, у їх правомірній поведінці, що схвалюється або заохочується державою, а у випадку порушення норм права - обов'язок працівника патронатної служби перетерпіти осуд, обмеження прав особистого, матеріального та організаційного характеру.

Обґрунтовано, що основним видом юридичної відповідальності працівників патронатної служби міністра є дисциплінарна відповідальність. Адже зміцнення дисципліни і законності в діяльності патронатної служби безпосередньо пов'язане зі станом дисципліни, рівнем етики і культури, а також фахової підготовки помічників, радників тощо. Автором наведено визначення дисциплінарної відповідальності працівника патронатної служби міністра. Підкреслено, що для даної категорії суб'єктів притаманний дуалістичний характер дисциплінарної відповідальності, вона настає за: а) порушення норм Закону України «Про державну службу» та Кодексу законів про працю; б) рішенням Міністра, діяльність якого забезпечує працівник патронатної служби Міністра, шляхом виконання своїх функціональних обов'язків. Поряд з цим наголошується на тому, що працівник патронатної служби міністра може бути звільнений також у зв'язку зі звільненням міністра, тобто в цьому випадку не йдеться про підстави будь-якої відповідальності. Працівники патронатної служби міністра також несуть кримінальну, адміністративну, та цивільно-правову відповідальність відповідно до чинного законодавства і притягаються на загальних підставах. Працівники патронатної служби міністра підлягають юридичній відповідальності не тільки за дії, що заподіють шкоду інтересам держави, але й за рішення і дії, що обмежують, або порушують права та свободи громадян.

Розділ 3 «Шляхи удосконалення діяльності патронатної служби Міністра» складається з двох підрозділів.

У підрозділі 3.1 «Міжнародний досвід діяльності патронатних служб керівників органів виконавчої влади» досліджено практику Німеччини, Великобританії, Італії, Франції, США, Мексики, Чилі, Бразилії та Росії.

На підставі вивчення міжнародного досвіду доведено, що посади радників, помічників патронатної служби міністра повинні класифікуватися як політичні посади при міністрі, на них не може розповсюджуватися норма закону України «Про державну службу». В той же час, для удосконалення діяльності патронатної служби міністра, автор вважає за доцільне: визначити кваліфікаційні вимоги до службовців патронатної служби; встановити стандартний перелік знань, умінь та навичок службовців патронатної служби; визначити стандартний перелік прав та обов'язків службовців патронатної служби; визначити перелік питань, за якими службовці патронатної служби мають право або зобов'язані самостійно приймати рішення; встановити терміни та процедури підготовки, розгляду проектів управлінських та інших рішень, порядок узгодження і прийняття даних рішень службовцями патронатної служби; розробити порядок службової взаємодії працівників патронатної служби у зв'язку з виконанням ними посадових обов'язків з працівниками Міністерства, інших державних органів, громадянами та організаціями; визначити показники ефективності та результативності професійної службової діяльності службовців патронатної служби; посилити юридичну відповідальність службовців патронатної служби, наприклад, за вислови в пресі, які перевищують службові повноваження або ображають гідність громадян. Дані пропозиції підтримало 75 % опитаних автором державних службовців, 14 % не погодилося, 11 % не визначилося або виявили байдужість до змісту інтерв'ювання.

У підрозділі 3.2 «Ефективність діяльності патронатної служби Міністра» здійснено аналіз теоретичного поняття «ефективність», доведено його родо-видовий характер по співвідношенню до понять «результативність» та «якість». Встановлено, що ефективність діяльності патронатної служби міністра - це наслідок цілеспрямованої, свідомої, систематизованої та скоординованої роботи зазначеного підрозділу, основним призначенням якого є забезпечення діяльності політичного діяча, котрий очолює Міністерство, з метою створення таких умов, які б допомогли йому всебічно та повно виконувати покладені на нього функціональні обов'язки. Ефективність патронатної служби Міністерства визначається за певними критеріями, основними з яких є порівняння результатів, аналіз запланованого у порівнянні з реальним, часові тенденції, надійність.

У роботі зауважується, що показниками ефективності та результативності виконання службовцями патронатної служби міністра посадових обов'язків є: кількість виконаних службовцями патронатної служби міністра робіт (позиції плану Міністерства, доручення міністра); якість виконаних робіт (кількість і обсяг повернень і доопрацювань); кількість залучень (непередбачених, незапланованих) інших працівників і обсяг виконаної ними частини роботи; складність виконаних робіт (комплексність; наявність аналітичної частини; вивчення історії питання; необхідність залучення фахівців інших напрямів; багатоваріантність; творчий підхід); дотримання термінів виконання робіт у відповідності з планами Міністерства, дорученнями Міністра.

Аналіз ефективності діяльності патронатної служби міністра дав можливість стверджувати необхідність нормативно-правового регулювання регламенту діяльності зазначеного підрозділу, шляхом затвердження «Загального посадового регламенту

службовців патронатної служби міністра» (розроблений автором проект міститься у додатках до дисертації).

ВИСНОВКИ

У дисертації наведено теоретичне узагальнення й нове вирішення наукових завдань, що полягало в комплексному правовому аналізі адміністративно-правового статусу патронатної служби міністра та формулюванні на цій основі відповідних теоретичних новел і практичних рекомендацій щодо вдосконалення низки положень нормативно-правових актів. Найбільш важливими є такі:

1. Розвиток становлення системи міністерств можна умовно поділити на дев'ять історичних періодів: Боярський, коли правління державою здійснювалося Великим князем спільно з Боярською думою; Колезький - характеризується тим, що запроваджена колезька система за своєю оригінальністю, та не мала аналогів в інших країнах світу; Міністерський, потужною стороною, якого була її стабільність, котра принципово не змінювалася протягом ста років. Урядовий, перевагою якого було виокремлення та зміцнення вищого органу виконавчої влади та налагодження взаємодії між міністерствами; Комісарський - закінчився з поверненням державної системи до інституту міністерств, так як основна революційна ідеологія була вичерпана; Післявоєнний - для нього було характерним прагнення влади змінити військову систему державного управління на цивільну; Застійний, який не мав особливих запроваджень щодо покращення якості роботи міністерської системи, йому притаманне лише збільшення та зменшення зазначених органів та зміна назв, що не мала жодного результату; Невдалих перебудов - можна охарактеризувати спробами перебудови радянської системи, що призвело до руйнації самої держави – Радянського Союзу; Самостійності - цей період ще не закінчений. Характеризується пошуками універсальної міністерської системи, з чітко визначеною компетенцією та структурою.

2. Міністерство – це провідний центральний орган виконавчої влади, який формує та реалізовує політику держави в певній сфері чи декількох сферах, має визначену організаційну структуру та територіальний масштаб діяльності і поширюється на всю територію держави. Ознаками, які притаманні зазначеному суб'єкту публічного адміністрування, є: орган виконавчої влади виступає від імені держави; є самостійним елементом державного апарату, діє спеціалізовано в системі інших органів; формує та реалізовує політику держави в одній або декілька сферах; займає провідну роль серед центральних органів виконавчої влади; взаємодіє з іншими центральними органами виконавчої влади.

3. Система апарату міністерства – це багатофункціональне структурне утворення, діяльність якого направлена на формування та реалізацію державної політики в одній чи декількох сферах, визначених Кабінетом Міністрів України.

4. Правосуб'єктність міністерства є похідною від правосуб'єктності міністра. А структура, яка традиційно називається «органом» (міністерство), фактично є робочим «апаратом» відповідного суб'єкта, який реалізовує функцію формування політики в певній або декількох сферах. Тобто міністр як політичний діяч уособлює в собі завдання розроблення і реалізацію державної політики у відповідній галузі, що є одним з основних завдань міністерств, і це право мають переважно керівники даних органів. Зазначений суб'єкт своїми діями (переважно у вигляді видання відповідних підзаконних актів (розпоряджень, наказів) реалізує покладені на органи

виконавчої влади, які він очолоє, функції та завдання. У даному випадку маємо практичне поєднання правосуб'єктності органу і правосуб'єктності посади керівника.

5. Патронатна служба – це організація діяльності по забезпеченню виконання завдань та функцій державного політичного діяча. Патронатний службовець – це особа, яка служить в органах публічної адміністрації, відповідно до штатного розпису, та виконує завдання по забезпеченню діяльності організаційного та інформаційно-аналітичного характеру державного політичного діяча.

6. Адміністративно-правовий статус патронатної служби міністра - це комплекс взаємопов'язаних та взаємообумовлених елементів (мета, завдання, функції, принципи діяльності, порядок утворення, реорганізації, ліквідації, компетенція (сукупність владних повноважень і підвідомчості), юридична відповідальність), спрямованих на забезпечення діяльності політичного діяча (міністра).

7. Структура адміністративно-правового статусу патронатної служби міністра складається з наступних елементів: 1) мета, завдання, функції; 2) принципи діяльності; порядок утворення, реорганізації, ліквідації тощо; 3) компетенція (сукупність владних повноважень і підвідомчості); 4) юридична відповідальність.

8. Мета патронатної служби міністра визначається у сприянні по організації всебічного виконання завдань та функцій, покладених на Міністра, які направлені на розвиток та процвітання соціуму, задоволення публічних інтересів, шляхом формування та реалізації державної політики в одній або декілька сферах. Завдання патронатної служби - це допомога міністрові у здійсненні його повноважень, забезпеченні зв'язків із структурними підрозділами Міністерства та органами, діяльність яких координує міністр, а також з органами державної влади, міжнародними організаціями, засобами масової інформації, громадськістю, а також виконанні інших доручень міністра. Функції патронатної служби міністра – це система взаємопов'язаних організаційно-правових алгоритмів діяльності, що спрямовані на реалізацію завдань, які поставлені перед нею (патронатною службою). Функції діяльності патронатної служби міністра поділяються на: 1. Політико-адміністративні (директивні, нормотворчі, інформаційно-аналітичні, організаційні, секретаріату, кадрові); 2. Економічні. 3. Соціальні. 4. Гуманітарні (міжнародні, науково-дослідні, прес-служби).

9. Компетенція патронатної служби міністра – це сукупність прав та обов'язків, що складають систему повноважень направлених на забезпечення діяльності міністра (політичного діяча). Визначає принципи діяльності патронатної служби міністра – це нормативно закріплені обов'язкові та імперативні вимоги, які пред'являє держава до дій, діяльності та заходів, що здійснюються патронатною службою міністра, і встановлюються з метою забезпечення діяльності міністра, направленої на реалізацію публічно-правових зобов'язань та задоволення загальних публічно-правових інтересів. Спеціальними принципами діяльності патронатної служби міністра є: принцип системності, принцип багатofункціональності, принцип інтеграції, принцип мобільності системи управління, принцип індивідуального підходу, принцип об'єктивності і повноти інформації, принцип оптимізації.

10. Юридична відповідальність працівників патронатної служби міністра - це нормативна, гарантована та забезпечена державним переконанням або примусом міра реагування держави на дотримання та виконання норм права працівниками патронатної служби міністра, у їх правомірній поведінці, що схвалюється або заохочується державою, а у випадку порушення норм права - обов'язок працівника

патронатної служби перетерпіти осуд, обмеження прав особистого, матеріального та організаційного характеру.

11. Дисциплінарна відповідальність працівника патронатної служби міністра – це обов'язок працівника відповідати перед Міністром за скоєний ним дисциплінарний проступок і понести дисциплінарне стягнення у визначених законодавством межах. Дослідження дисциплінарної відповідальності працівника патронатної служби міністра дало автору можливість говорити про її дуалістичний характер, вона настуває за: а) порушення норм закону України «Про державну службу» та Кодексу законів про працю; б) рішенням міністра, діяльність якого забезпечує працівник патронатної служби Міністра, шляхом виконання своїх функціональних обов'язків. Поряд з цим наголошується на тому, що працівники патронатної служби міністра звільняються також і у зв'язку зі звільненням міністра, тобто в цьому випадку не йдеться про підстави правової відповідальності.

12. Ефективність діяльності патронатної служби міністра - це наслідок цілеспрямованої, свідомої, систематизованої та скоординованої роботи зазначеного підрозділу, основним призначенням якого є забезпечення діяльності політичного діяча, котрий очолює Міністерство, з метою створення таких умов, які б допомогли йому всебічно та повно виконувати покладені на нього функціональні обов'язки. Показниками ефективності та результативності виконання службовцями патронатної служби міністра посадових обов'язків є: кількість виконаних службовцями патронатної служби міністра робіт (позиції плану Міністерства, доручення міністра); якість виконаних робіт (кількість і обсяг повернень і переробок); кількість залучень (непередбачених, незапланованих) інших працівників і обсяг виконаної ними частини роботи; складність виконаних робіт (комплексність; наявність аналітичної частини; вивчення історії питання; необхідність залучення фахівців інших напрямів; багатоваріантність; необхідність творчого підходу); дотримання термінів виконання робіт у відповідності з планами Міністерства, дорученнями Міністра.

13. На підставі дослідження міжнародного досвіду та ефективності діяльності патронатної служби міністра доведена необхідність затвердження «Загального посадового регламенту службовців патронатної служби міністра» (проект якого розроблено автором та міститься у додатках до дисертації).

14. На основі проведеного аналізу правової бази встановлено відповідні прогалини та колізії. З метою їх усунення запропоновано внести такі зміни й доповнення: до Законів України «Про Кабінет Міністрів України», (передбачити дефініції «патронатна служба» та «патронатний службовець») та «Про центральні органи виконавчої влади» (щодо універсальної назви підрозділу по забезпеченню діяльності міністра «Патронатна служба міністра», це може бути департамент, управління, відділ з введенням посад помічників, радників, керівника прес-служби та службовців прес-служби).

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ:

1. Кости́лев О. І. Генезис становлення та розвитку міністерств в Україні / О. І. Кости́лев // VISEGRAD JOURNAL ON HUMAN RIGHTS (Словацька Республіка). – 2014. – № 2/2. – С. 140–145.

2. Кости́лев О. І. Апарат та патронатна служба міністра як об'єкт адміністративно-правового дослідження / О. І. Кости́лев // Науковий вісник Міжнародного

гуманітарного університету: Збірник наукових праць. Серія: Юриспруденція. – Випуск 12, том 1. – Одеса: Міжнародний гуманітарний університет, 2014. – С.202–205.

3. Кости́лев О. І. Місце міністерств в системі центральних органів виконавчої влади / О. І. Кости́лев // Науковий вісник Академії муніципального управління: Збірник наукових праць. Серія: Право. – Випуск 2, 2014. – К.: Академія муніципального управління, 2014. – С. 28–32.

4. Кости́лев О. І. Місце апарату та патронатних служб у структурі міністерств / О. І. Кости́лев // Науковий вісник Херсонського державного університету: Збірник наукових праць. Серія: Юридичні науки. – Випуск 1/2015. Том 3. – Херсон: Херсонський державний університет, 2015. – С. 23–27.

5. Кости́лев О. І. Поняття та особливості діяльності патронатної служби та патронатних службовців / О. І. Кости́лев // Митна справа. – 2015. – № 2 (98), частина 2, книга 2. – С. 14–19.

6. Кости́лев О. І. Міністерство як провідний орган в системі центральних органів виконавчої влади / О. І. Кости́лев // Адміністративно-правові засади протидії корупції в Україні: Матеріали науково-практичного семінару (19 лютого, 2015 року) / ред. колегія: О. В. Кузьменко (голова), І. Д. Пастух, О. К. Волох. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – С. 83-87.

7. Кости́лев О. І. Недоліки Закону України "Про державну службу" щодо визначення правового статусу патронатних служб та патронатних службовців / О. І. Кости́лев // Гуманітарний та інноваційний ракурс професійної майстерності: пошуки молодих учених: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених, м. Одеса, 24 квітня 2015 року. – У 3 частинах. – Одеса: Міжнародний гуманітарний університет, 2015. – Частина I. – С. 71-74.

8. Кости́лев О. І. Поняття, ознаки та особливості патронатних службовців / О. І. Кости́лев // Актуальні проблеми держави та права України в контексті євроінтеграції: збірник матеріалів круглого столу (м. Київ, 14 травня 2015 року). – К.: Національна академія внутрішніх справ, 2015. – С. 82-85.

9. Кости́лев О. І. Поняття та ознаки політичної діяльності / О. І. Кости́лев // Публічна адміністрація та адміністративне право в сучасних умовах: збірник матеріалів круглого столу (м. Київ, 23 квітня 2014 року). – К.: Національна академія внутрішніх справ, 2014. – С. 71-72.

АНОТАЦІЇ

Кости́лев О.І. Адміністративно-правовий статус патронатної служби міністра.
– *Рукопис.*

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. – Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», Київ, 2015.

Дисертацію присвячено дослідженню адміністративно-правового статусу патронатної служби міністра. На підставі дослідження історичного становлення міністерств виокремлено дев'ять знакових для їх розвитку періодів. Визначено поняття адміністративно-правового статусу патронатної служби міністра та його елементи, зміст яких детально досліджено у роботі. Доведено, що правосуб'єктність міністерства є похідною від правосуб'єктності міністра. Структура, яка традиційно називається «органом» (міністерство), фактично є робочим «апаратом» відповідного суб'єкту, який реалізовує функцію формування політики в певній або декількох сферах. Тобто міністр, як

політичний діяч, уособлює в собі завдання розроблення і реалізації державної політики у відповідній галузі, що є одним з основних завдань міністерств, і це право мають переважно керівники даних органів.

Вивчено правовий статус радників міністра та особливості юридичної відповідальності посадовців патронатної служби міністра.

На підставі дослідження міжнародного досвіду та ефективності діяльності патронатної служби міністра доведена необхідність затвердження «Загального посадового регламенту службовців патронатної служби міністра» (проект якого розроблений автором та міститься у додатках до дисертації).

Ключові слова: адміністративно-правовий статус; патронатна служба; міністр; політичний діяч; ефективність; компетенція; принципи; центральні органи виконавчої влади.

Костылев А.И. Административно-правовой статус патронатной службы министра. – Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 – административное право; финансовое право; информационное право. – Открытый международный университет развития человека «Украина», Киев, 2015.

Работа посвящена исследованию административно-правового статуса патронатной службы министра. Указывается, что реформирование органов исполнительной власти происходит соответственно европейских стандартов, которые требуют четкого разделения политических и административных должностей, что на сегодня привело к появлению в системе исполнительной власти должностей политических деятелей.

Политические деятели – это руководители ведущих центральных органов исполнительной власти, которые входят в состав Кабинета Министров Украины и не имеют статуса государственных служащих, установленного Законом Украины «О государственной службе», наделенных властными полномочиями по формированию и реализации государственной политики. Законодательством на политического деятеля (министра) возложено очень большое количество полномочий, выполнение которых невозможно без службы обеспечения деятельности, которой на сегодня является патронатная служба министра. В ее состав входят руководитель патронатной службы министерства, помощники, советники, руководитель и служащие пресс-службы.

В работе указывается, что административно-правовой статус министра определяет сущность и особенности административно-правового статуса патронатной службы министра. Хотя, административно-правовой статус субъекта, в теоретическом плане, не может определять содержание административно-правового статуса подразделения центрального органа исполнительной власти -- министерства. Действительно, с позиции правосубъектности, то это так, но с точки зрения предназначения данного подразделения, которое создано именно для обеспечения деятельности данной политической особы по выполнению возложенных на него прав и обязанностей, то об этом возможно говорить.

Автор уделяет основное внимание исследованию особенностей административно-правового статуса патронатной службы министра. Доказывает, что его структура из следующих элементов: 1) цели, задачи, функции; 2) принципы деятельности; порядок создания, реорганизации, ликвидации и т.п.; 3) компетенция (совокупность властных полномочий и подведомственности); 4) юридическая ответственность. Где, цель патронатной службы министра – это содействию по организации всестороннего

выполнения задач и функций, возложенных на Министра, которые направлены на развитие и процветание социума, удовлетворение публичных интересов, путем формирования и реализации государственной политики в одной или нескольких сферах. Задача патронатной службы - это помощь министру в осуществлении его полномочий, обеспечении его связей со структурными подразделениями Министерства и органами, деятельность которых координирует министр, а также с органами государственной власти, международными организациями, средствами массовой информации, общественностью, а также выполнении другие поручения Министра. Функции патронатной службы министра - это система взаимосвязанных организационно-правовых алгоритмов деятельности, направленных на реализацию задач, поставленных перед ней (патронатной службы). Функции деятельности патронатной службы министра подразделяются на: 1. Политико-административные функции: директивные, нормотворческие, информационно-аналитические, организационные, секретариата, кадровые; 2. Экономические. 3. Социальные. 4. Гуманитарные: международные, научно-исследовательские, пресс-службы. Соответственно, компетенция патронатной службы министра - это совокупность прав и обязанностей, составляющих систему полномочий направленных на обеспечение деятельности министра (политического деятеля).

В работе акцентируется также внимание на необходимости утверждения «Общего должностного регламента служащих патронатной службы министра» (проект которого разработан автором и содержится в приложениях к диссертации). Не обходит автор стороной исследование эффективности деятельности патронатной службы министра.

Ключевые слова: административно-правовой статус; патронажная служба; министр; политический деятель; эффективность; компетенция; принципы; центральные органы исполнительной власти.

Kostyliiev O.I. Administrative and legal status of the support service of the minister.
– *Manuscript.*

Dissertation for the degree of candidate of sciences in specialty 12.00.07 – Administrative Law and Procedure; Finance Law; Information Law. – Open International University of Human Development «Ukraine», Kyiv, 2015.

Thesis deals with the legal status of administrative support service minister. Based on the research of historical formation of ministries was singled out nine significant for their development periods. The concept of legal and administrative status of support service minister, singled out its elements whose content is examined in detail in the work. At the same time, we prove that legal ministry is derived from the legal Minister. Then, the structure, which is traditionally called the "body" (the Minister) is actually working "machine" relevant subject, which implements the function of a particular policy or a few areas. That minister as a politician represents a problem of development and implementation of state policy in the relevant sector, which is one of the main tasks of ministries, and this right are mostly leaders of these bodies.

Studied the legal status of minister counselors and features of legal liability officials support service minister.

Based on the study of international experience and the effectiveness of the support service of the Minister proved the need for approval "general official patronage service regulations servants minister" (drafted by the author and contained in the annexes of the thesis).

Keywords: administrative legal status; Patronage Service; Minister; political activist; effectiveness; competence; principles; central authorities.